

Asettamispäätös

17.12.2024

VN/33016/2024

VN/33016/2024-OKM-21

Jakelussa mainituille

Ammatillisen koulutuksen jatkuvaa oppimista ja työikäisten koulutustarjontaa valmisteleva työryhmä

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa työryhmän valmistelemaan esitykset jatkuvan oppimisen riittävän tarjonnan ylläpitämiseksi ammatillisessa koulutuksessa ja koulutustarjonnan tarkoituksenmukaiseksi suuntaamiseksi työikäisten erilaisiin tarpeisiin. Työryhmä asetetaan ajalle 1.1.2025-31.1.2026.

Tausta

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaan aikuisten tutkintokoulutusta suunnataan erityisesti koulutustasoa nostavaan tai työmarkkina-asemaa parantavaan koulutukseen. Hallitus lisää jatkuvan oppimisen tarjonnan markkinalähtöisyyttä ja poistaa esteitä yksityisen rahoituksen kasvattamiselta. Ammatillisen koulutuksen sekä korkeakoulujen rahoitusjärjestelmän on tuettava myös tutkintoja pienempien osaamiskokonaisuuksien suorittamista.

Valtioneuvosto on antanut hallituksen esityksen (161/2024 vp), jossa esitetään hallitusohjelman mukaisesti ammatillisen koulutuksen rahoitukseen muutoksia opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin vuodesta 2026 alkaen. Opiskelijavuosiin perustuvaa rahoitusta ei enää myönnettäisi tavoitteellisina opiskelijavuosina vaan toteutuneiden opiskelijavuosien perusteella. Samalla koulutuksen järjestämisluvuissa luovutaan tavoitteellisten opiskelijavuosien minimimäärästä ja siirrytään sääntelemään ei-oppivelvollisten opiskelijoiden rahoitettavien opiskelijavuosien enimmäismäärää. Enimmäismääristä päätettäessä enimmäismäärät on tarkoitus päättää sopeutusta vastaavan verran pienemmiksi kuin muutoin päätettäisiin.

Vuoden 2025 talousarviossa ammatilliseen koulutukseen rahoitukseen kohdistuu 120 miljoonan euron vähennys, joka kohdistetaan ammatillisen tai korkeamman tutkinnon aiemmin suorittaneiden ammatillisen perustutkintoon, ammattitutkintoon tai erikoisammattitutkintoon tähtäävään koulutukseen. Hallituksen tavoitteena on vähentää päällekkäistä koulutusta ja suunnata koulutustarjontaa ensimmäistä tutkintoa suorittaville. Vuonna 2022 ammatillisen koulutuksen toteutuneista opiskelijavuosista noin 35 % kohdistui aiemman tutkinnon jo suorittaneiden henkilöiden koulutukseen. Vuoden 2025 rahoituksesta päätettäessä leikkauksen alentava vaikutus tavoitteellisiin opiskelijavuosiin kohdistetaan laskennallisesti suhteessa toteutuneeseen opiskelijaprofiiliin aiemman koulutustaustan mukaisesti.

Jatkuvan oppimisen osalta ammatilliseen koulutukseen kohdistuu muutospaineita, koska siihen kohdennettavaa rahoitusta vähennetään valtion talousarviossa. Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa työryhmän valmistelemaan tilauskoulutuksen laajentamista EU- ja ETA-maiden kansalaisille, mutta sen rinnalla tulee tunnistaa myös muita mahdollisuuksia yksityisen rahoituksen kasvattamiselle.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Ammatillinen koulutus on merkittävä aikuiskouluttaja ja työikäisten jatkuvan oppimisen tarjoaja. Tämä näkyy niin opiskelijoissa, tutkintojärjestelmässä kuin koulutuksen järjestäjä rakenteissa.

Ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmä muodostuu 42 perustutkinnosta, 64 ammattitutkinnosta ja 54 erikoisammattitutkintoa. Perustutkinnot antavat laaja-alaisen osaamisen eri alojen työtehtäviin, kun ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa osoitetaan syvällisempää ja kohdennetumpaa osaamista työelämän eri tarpeisiin. Aikuisena opintonsa aloittaneet suorittavat enemmän perustutkintoja kuin erikoisammattitutkintoja.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijoista noin 2/3 aloittaa opintonsa aikuisena. Heidän joukossaan on ensimmäistä ammatillista tutkintoa suorittavia, alan vaihdon mahdollistavaa tutkintoa suorittavia ja työuralla tarvittavan osaamisen syventämistä tai laajentamista mahdollistavien opintojen suorittavia opiskelijoita. Iso osa aikuisista opiskelee työn ohessa tai oppisopimuskoulutuksella. Vuonna 2023 yli 25-vuotiaista opiskelijoista 53 % suoritti perustutkintoa ja loput suorittivat ammatti- tai erikoisammattitutkintoa. Tutkinnon suorittaneista perustutkintojen osuus ikäryhmässä oli 46 %.

Ammatillisen koulutuksen 134 järjestäjää muodostavat hyvin heterogeenisen kokonaisuuden, jossa koulutuksen järjestäjät vaihtelevat koulutustehtävänsä laajuuden (järjestämisluvassa olevien tutkintojen määrä) sekä kokonsa eli opiskelijamäärän osalta. Koulutuksen järjestäjät ovat myös hyvin erilaisia opiskelijoidensa pohjakoulutuksen osalta. Eräillä koulutuksen järjestäjillä ei ole yhtään opiskelijaa, jolla on aiempi ammatillinen tai korkeampi tutkinto suoritettuna. Toisilla koulutuksen järjestäjillä lähes kaikki opiskelijat ovat jo aiemmin tutkinnon suorittaneita.

Ammatillisten tutkintojen kehittämistyöryhmä (TUTKE 4) on vuonna 2023 esittänyt, että ammatillisessa koulutuksessa tutkinnon osia käytettäisiin EU:n tarkoittamina pieninä osaamiskokonaisuuksina. Opetushallitus on TUTKE 4 -linjausten mukaisesti valmistellut yhteensä 7 valinnaista tutkinnon osaa, jotka sisältävät digitalisaation ja vihreän siirtymän edellyttämää ammattitaitoa. Näitä valinnaisia tutkinnon osia lisätään kaikkiin ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin vuosien 2025–27 aikana. Uusia tutkinnon osia on mahdollista suorittaa myös pieninä osaamiskokonaisuuksina. TUTKE 4-ryhmä teki yhteensä 26 esitystä jatkuvan oppimisen edistämiseksi ammatillisessa koulutuksessa.

Työryhmä ja sen tehtävät

Jatkuvan oppimisen riittävän tarjonnan ylläpitämiseksi ja koulutustarjonnan tarkoituksenmukaiseksi suuntaamiseksi työikäisten erilaisiin tarpeisiin opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella esitykset

- Tutkintoa lyhyempien koulutusten tarjonnan lisäämisestä ammatillisten tutkintojen kehittämistyöryhmän (TUTKE 4) vuonna 2023 tekemien esitysten mukaisesti sekä tutkintorakenteen tarkoituksenmukaisuuden arviointi.
- Yksityisen rahoituksen kasvattamiseksi sekä julkisesti rahoitetun ja markkinoilla tapahtuvan koulutuksen rajan selventämiseksi.
- Muun ammatillisen koulutuksen sisältöjen huomioimisesta (laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, § 8) osana jatkuvan oppimisen tarjontaa
- Muista mahdollisista toimista jatkuvan oppimisen tarjonnan kehittämiseksi.

Työryhmä huomioi ruotsinkielisen koulutuksen erityispiirteet ja kehittämistarpeet.

Työryhmän työtä tukee ammatillisen koulutuksen seurantaryhmä, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut 10.10.2023 ja jonka toimikautta opetus- ja kulttuuriministeriö on 17.12.2024 jatkanut 30.6.2026 asti.

Työryhmän jäsenet

1. Puheenjohtaja ylijohtaja Petri Lempinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
2. Varapuheenjohtaja neuvotteleva virkamies Ville Heinonen, opetus- ja kulttuuriministeriö
3. Varapuheenjohtaja opetusneuvos, yksikön päällikkö Marko Aaltonen, Opetushallitus
4. Asiantuntija Jussi-Pekka Rode, Sivistysala ry
5. Koulutus- ja työllisyysasioiden päällikkö Mikko Heinikoski, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

6. Koulutuspolitiikan asiantuntija Mikko Kinnunen, Suomen Yrittäjät ry
7. Kehittämispäällikkö Maarit Kallio-Savela, Suomen Kuntaliitto ry
8. Förbundssekreterare Pocke Wikström, Finlands Svenska Lärarförbund FSL rf
9. Asiantuntija Riina Nousiainen, STTK ry
10. Osaamis- ja koulutuspolitiikan asiantuntija Mertzi Bergman, Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
11. Johtava erityisasiantuntija Eira Bani, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
12. Johtava asiantuntija, osaaminen ja maahanmuutto Suvi Pulkkinen, Keskuskauppakamari ry
13. Johtava asiantuntija Satu Ågren, Ammattiosaamisen kehittämissyhistys AMKE ry
14. Erityisasiantuntija Antti Markkanen, opetus- ja kulttuuriministeriö
15. Opetusneuvos, yksikön päällikkö Heli Tirri, Opetushallitus
16. Budjettineuvos Sanna Nieminen, valtiovarainministeriö
17. Toiminnanjohtaja Soile Koriseva, Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry
18. Politisk sakkunnig Simon Blomfelt, Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf
19. Johtaja Susanna Aro, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
20. Erityisasiantuntija Minna Nieminen, työ- ja elinkeinoministeriö
21. Johtava asiantuntija Mirja Hannula, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
22. Edunvalvonnan asiantuntija Suvituuli Lundmark, Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
23. Asiantuntija Elina Sojonen, Akava ry

Työryhmän asiantuntijasihteereinä toimivat erityisasiantuntija Antti Markkanen opetus- ja kulttuuriministeriöstä ja opetusneuvos Anne Liimatainen Opetushallituksesta.

Kustannukset

Työryhmän kulut maksetaan talousarvioltiltä 29.20.21. Matkakulut korvataan valtion matkustussäännön ohjeiden mukaisesti.

Opetusministeri

Anders Adlercreutz

Neuvotteleva virkamies

Ulla-Jill Karlsson

Jakelu	Opetushallitus Suomen Kuntaliitto ry Akava ry Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry Elinkeinoelämän keskusliitto EK Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry Keskuskauppakamari ry Suomen Yrittäjät ry Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry TEM Työ- ja elinkeinoministeriö STTK ry Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry VM Valtiovarainministeriö Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry Sivistysala ry Ammattiosaamisen kehittämissyhistys AMKE ry Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf Finlands Svenska Lärarförbund FSL rf
Tiedoksi	OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anders Adlercreutz OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Mikaela Nylander OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Westerholm OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Lehtikainen

VN/33016/2024-OKM-21

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: